

Sygn. akt I C 1299/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Krajewski

Protokolant: st. sekr. sąd. Tomasz Lewandowski

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2018 r. w Aleksandrowie Kujawskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego - Subfunduszu KI 1 z siedzibą w W.

przeciwko A. J.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty – Subfundusz K.. 1 z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko A. J. o zapłatę kwoty 982,32 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od tej kwoty od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Domagał się również zasądzenia na swoją rzecz zwrotu opłaty sądowej od pozwu oraz kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 180 zł.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że suma dochodzona pozwem wynika z braku zapłaty przez pozwaną należności wynikającej z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dnia 2 maja 2011 r. Powód nabył wierzytelność od wobec pozwanej od poprzedniego wierzyciela na podstawie umowy cesji. Na dochodzoną kwotę składają się należności wynikające z poszczególnych tytułów oraz odsetki naliczone od tych kwot na dzień poprzedzający złożenie pozwu tj. faktury na kwotę 70 zł z terminem wymagalności na dzień 18 lipca 2013 r., faktury na kwotę 128,90 zł z terminem wymagalności na dzień 18 czerwca 2013 r., faktury na kwotę 106,70 zł z terminem wymagalności na dzień 21 maja 2013 r., faktury na kwotę 70 zł z terminem wymagalności na dzień 19 sierpnia 2013 r., faktury na kwotę 70 zł z terminem wymagalności na dzień 17 września 2013 r. oraz noty obciążeniowej na kwotę 340 zł z terminem wymagalności na dzień 28 lipca 2016 r. Powód wskazał, iż odsetki zostały naliczone do dnia 31 grudnia 2015 r. w wysokości odsetek ustawowych, a od dnia 1 stycznia 2016 r. w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

Referendarz sądowy w Sadzie Rejonowym w Aleksandrowie Kujawskim w dniu 9 października 2017 r. wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który następnie utracił moc na skutek skutecznie wniesionego sprzeciwu pozwanej A. J..

Pozwana A. J. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa w całości z uwagi na przedawnienie roszczeń oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż wskazane w pozwie należności uległy już przedawnieniu, zatem roszczenie powoda jest bezzasadne i powinno zostać oddalone.

Powód w piśmie procesowym z dnia 9 marca 2018 r. podtrzymał żądanie pozwu. Wskazał, iż roszczenie nie jest przedawnione w części dotyczącej noty obciążeniowej wystawionej z datą płatności 28 lipca 2016 r. z tytułu braku zwrotu sprzętu. Do roszczeń z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych znajduje przewidziany w art. 118 k.c. trzyletni termin przedawnienia, co potwierdza uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r. (III CZP 20/09). Świadczenie z tytułu usługi telekomunikacyjnej staje się wymagalne po skorzystaniu z usługi w danym okresie rozliczeniowym, a ściślej mówiąc z momentem wystawienia faktury. Nota będąca podstawą żądania wystawiona została w lipcu 2016 r., a objęte nią roszczenie stało się wymagalne z dniem 29 lipca 2016 r. Oznacza to, iż termin przedawnienia upłynąłby dopiero w dniu 29 lipca 2019 r., zaś powód złożył pozew w niniejszej sprawie w dniu 18 sierpnia 2017 r. i przerwał bieg terminu przedawnienia. Nie przedawniły się również roszczenia o zapłatę odsetek.

Pozwana A. J. na zakończenie postępowania podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko – wniosła o oddalenie powództwa i podniosła zarzut przedawnienia.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwana A. J. w dniu 14 kwietnia 2011 r. zawarła z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o świadczenie usług nr (...). Umowa zawarta została na okres 29 miesięcy. W związku z zawarciem umowy pozwanej został udostępniony dekoder cyfrowy (...) - (...), który miał być zwrócony po zakończeniu umowy. W trakcie trwania umowy dokonano zmiany warunków w zakresie udostępnionych pakietów telewizyjnych.

Dowód: umowa z 14.04.2011 r. k. 37-38v, protokół odbioru sprzętu k. 39, faktura z 14.04.2011 r. k. 39v, oświadczenie k. 40, potwierdzenie zmiany warunków umowy (...) 11.2011 r. k. 41, potwierdzenia aktywacji pakietów k. 41v-44.

W związku z zawartą umową o świadczenie usług telekomunikacyjnych (...) S.A. z siedzibą w W. wystawił A. J. następujące faktury za opłaty abonamentowe: fakturę z dnia 7 maja 2013 r. na kwotę 128,90 zł z terminem płatności określonym na dzień 21 maja 2013 r., fakturę z dnia 4 czerwca 2013 r. na kwotę 128,90 zł z terminem płatności określonym na dzień 18 czerwca 2013 r., fakturę z dnia 4 lipca 2013 r. na kwotę 70 zł z terminem płatności określonym na dzień 18 lipca 2013 r., fakturę z dnia 5 sierpnia 2013 r. na kwotę 70 zł z terminem płatności określonym na dzień 19 sierpnia 2013 r. oraz fakturę z dnia 3 września 2013 r. na kwotę 70 zł z terminem płatności określonym na dzień 17 września 2013 r.

A. J. nie przedłużała umowy zawartej (...) S.A. z siedzibą w W. i została ona rozwiązana wraz z okresem, na który została zawarta, tj. we wrześniu 2013 r. Po rozwiązaniu umowy A. J. nie zwróciła dekodera cyfrowego. Nie otrzymała również żadnych wezwań do zwrotu sprzętu czy zapłaty kary umownej.

Dowód: faktury i rozliczenia konta abonenta k. 79-93.

W dniu 14 lipca 2016 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wystawił notę obciążeniową, w której obciążył A. J. kwotą 340 zł z tytułu kary umownej za brak zwrotu dekodera cyfrowego (...) - (...).

Dowód: nota obciążeniowa k. 94.

W dniu 3 marca 2017 r. (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z powodem (...) Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym – Subfundusz K.. 1 z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności, na podstawie której zbył na rzecz powoda wskazane w umowie wierzytelności, w tym wierzytelność wobec pozwanej A. J..

Dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 15-19v, oświadczenie k. 20, pełnomocnictwa k. 21-24, (...) S.A. k. 41-45v, KRS Cyfrowego P. k. 25-33, wydruk z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności k. 34, zawiadomienie k. 35 i k. 65, wezwanie do zapłaty k. 36-6v.

(...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty – Subfundusz K.. 1 z siedzibą w W. wniósł pozew w przedmiotowej sprawie do Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim w dniu 18 sierpnia 2017 r.

Dowód: koperta z datą nadania k. 50.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów znajdujących się a aktach sprawy. Autentyczność dokumentów przedłożonych w sprawie nie była przez strony kwestionowana, zatem Sąd na ich podstawie ustalił opisany powyżej stan faktyczny.

Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych jest umową nazwaną uregulowaną w ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (tekst jednolity: Dz.U.2016.1489). We wskazanej ustawie ustawodawca wskazał, że świadczenie usług telekomunikacyjnych odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (art. 56 ust. 1 ustawy), a zatem określił stosunek prawny zachodzący pomiędzy dostawcą usług telekomunikacyjnych a usługobiorcą. Przywołana ustawa nie reguluje jednak wszystkich kwestii związanych z przedmiotową umową – zawiera przepisy dotyczące treści, formy, stron oraz sposobów zawierania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Obecnie zarówno w orzecznictwie jak i w doktrynie przeważa zapatrywanie, które podziela również Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że do umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych w zakresie nieunormowanym ustawą prawo telekomunikacyjne znajdują zastosowanie przepisy ogólne dotyczące zobowiązań zawarte w kodeksie cywilnym. (por. J. Krasuski Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych, LexisNexis 2005, LEX nr 53073; G. Bieniek, H. Ciepła, S. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, Cz. Żuławska [w:] G. Bieniek (red) Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom I-II, wyd. X, LexisNexis, 2011, LEX nr 10022). W konsekwencji do treści nieunormowanych w ustawie prawo telekomunikacyjne – w tym także w kwestii terminów przedawnienia – znajdują zastosowanie przepisy ogólne dotyczące zobowiązań zawarte w kodeksie cywilnym. Należy zatem uznać, że w niniejszej sprawie do roszczeń wynikających z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych w kwestii terminów przedawnienia zastosowanie znajdzie art. 118 k.c. Powyższe stanowisko zostało wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r. (III CZP 20/09, LEX nr 493968), w której stwierdzono, że termin przedawnienia roszczenia o opłatę abonamentową i wynagrodzenie za połączenia telefoniczne z umowy o świadczenie usług telefonicznych określa art. 118 k.c. Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy przywołać należy również art. 509 §1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Z kolei w myśl art. 513 §1 k.c. dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

Bezsporna w sprawie niniejszej była okoliczność, iż pozwaną łączył z (...) S.A. z siedzibą w W. stosunek obligacyjny w postaci umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dnia 14 kwietnia 2011 r., zawartej na okres 29 miesięcy. W związku z zawartą umową (...) S.A. w W. obciążył pozwaną opłatami abonamentowymi, które zostały uwzględnione w fakturach przedłożonych do akt niniejszej sprawy, a także karą umowną za brak zwrotu sprzętu określoną w nocie obciążeniowej z dnia 14 lipca 2016 r. Powód nabył od (...) S.A. w W. należności stwierdzone tymi dokumentami i dochodził ich od pozwanej w sprawie niniejszej. Pozwana A. J. podniosła natomiast zarzut przedawnienia roszczeń, który okazał się zasadny.

Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Opłata za usługi telekomunikacyjne wynikająca z zawartej umowy to świadczenie okresowe, albowiem jest to świadczenie pieniężne powtarzające się w określonych odstępach czasu, niestanowiące jednak z góry ustalonej całości. Każde z nich jest samodzielne w tym sensie, że ma własny termin wymagalności i odpowiednio do tego wyznaczony początek biegu przedawnienia. Co więcej, dochodzone roszczenie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, albowiem pierwotny wierzyciel (...) S.A. z siedzibą w W. występował w przedmiotowym stosunku zobowiązaniowym jako dostawca usług będący przedsiębiorcą telekomunikacyjnym zdefiniowanym w art. 2 pkt 27 ustawy prawo telekomunikacyjne. Należy ponadto zaznaczyć, że kwalifikacja roszczenia decydująca o terminie przedawnienia nie ulega zmianie w przypadku zmiany podmiotowej po stronie wierzyciela (por. M. Pyziak-Szafnicka Komentarz do art. 118 Kodeksu cywilnego [w:] P. Księżak (red.), M. Pyziak-Szafnicka (red.) Kodeks cywilny.

Komentarz. Część ogólna, LEX, 2014, LEX nr 170781). W związku z powyższym należało przyjąć, że roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie przedawnia się w myśl art. 118 k.c. z upływem trzyletniego terminu przedawnienia. Co więcej, roszczenie o odsetki z tytułu opóźnienia jako roszczenie okresowe przedawnia się w terminie trzyletnim zgodnie z art. 118 k.c. nie później jednak niż z upływem terminu, w którym przedawnia się roszczenie o zapłatę kwoty głównej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2006 r. IV CSK 134/05, LEX nr 607274).

Należności dochodzone w przedmiotowej sprawie (za wyjątkiem kary umownej) wynikały z pięciu faktur, których termin wymagalności przypadał na okres od maja 2013 r. do września 2013 r. (dokładnie: 21 maja 2013 r., 18 czerwca 2013 r., 18 lipca 2013 r., 19 sierpnia 2013 r. oraz 17 września 2013 r.). Jak już wcześniej wyjaśniono, w przypadku należności wynikających z umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych zastosowanie znajduje trzyletni termin przedawnienia określony w art. 118 k.c. Oznacza to, iż dochodzone opłaty abonamentowe uległy przedawnieniu w okresie od maja do września 2016 r. – dokładnie z dniem 21 maja 2016 r., 18 czerwca 2016 r., 18 lipca 2016 r., 19 sierpnia 2016 r. oraz 17 września 2016 r. Ponieważ powód wniósł pozew w niniejszej sprawie dopiero w dniu 18 sierpnia 2017 r. za skuteczny należało uznać zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną A. J..

Odnosząc się z kolei do kwestii należności naliczonej przez pierwotnego wierzyciela tytułem kary umownej za niezwrócony sprzęt, należy w pierwszej kolejności zauważyć, iż powód nie wykazał, iż należność wynikająca z noty obciążeniowej jest w ogóle zasadna – z umowy o świadczenie usług zawartej z pozwaną w dniu 14 kwietnia 2011 r. nie wynika bowiem zastrzeżenie kary umownej w przypadku niezwrócenia udostępnionego sprzętu, czy też wysokość tej kary. O tym, że w regulaminie była mowa o karze umownej w przypadku braku zwrotu sprzętu przyznała na terminie rozprawy pozwana A. J., tym niemniej brak jest na ten temat jakichkolwiek bliższych informacji. Nie sposób było zatem zweryfikować, czy omawiana należność została naliczona przez (...) S.A. w W. zasadnie i we właściwej wysokości. Zasady i warunki naliczania kary umownej za niezwrócony sprzęt oraz ich wysokość zawierał prawdopodobnie regulamin świadczenia usług, tym niemniej powód go nie przedłożył. Należy zatem uznać, iż nie wykazał tym samym wysokości i zasadności roszczenia, którego domaga się z tytułu kary umownej za niezwrócony sprzęt.

Ponadto – nawet gdyby uznać, iż takie roszczenie powodowi przysługuje – wbrew twierdzeniom powoda ono również uległo przedawnieniu. W myśl art. 477 §1 k.c. w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać, niezależnie od wykonania zobowiązania, naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki. Z kolei zgodnie z art. 483 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). W niniejszej sprawie powód dochodził kary umownej zastrzeżonej na wypadek niewykonania obowiązku zwrotu udostępnionego sprzętu. Z ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszej sprawie wynika, iż po rozwiązaniu umowy o świadczenie usług z dnia 14 kwietnia 2011 r. pozwana miała obowiązek zwrócić udostępniony sprzęt, tym niemniej, jak sama przyznała, tego nie zrobiła. W związku z powyższym już w 2013 r. po rozwiązaniu umowy, kiedy pozwana nie zwróciła sprzętu, (...) S.A. w W. mógł obciążyć pozwaną obowiązkiem zapłaty kary umownej w przewidzianej w regulaminie wysokości. Jest to okoliczność o tyle istotna, iż zgodnie z art. 120 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W niniejszej sprawie, jest to okres następujący po rozwiązaniu umowy o świadczenie usług, a zatem październik 2013 r. Od tego momentu (...) S.A. w W. mógł bowiem stwierdzić, iż pozwana pomimo obowiązku nie zwróciła udostępnionego jej sprzętu po rozwiązaniu umowy (obowiązującej do 14 września 2013 r.) i obciążyć ją karą umowną za niewykonanie zobowiązania niepieniężnego. Jest to najwcześniejszy możliwy termin, kiedy pierwotny wierzyciel mógł podjąć czynności zamierzające do uzyskania swojego świadczenia. Wówczas roszczenie o zapłatę kary umownej stałoby się wymagalne. Wbrew twierdzeniom powoda terminu wymagalności w przypadku kary umownej za niezwrócony sprzęt nie można wiązać z datą wystawienia noty obciążeniowej z dnia 14 lipca 2016 r., albowiem przedmiotowa nota jest dokumentem księgowym i nie kreuje daty wymagalności roszczenia. Sam fakt wystawienia noty obciążeniowej nie może modyfikować regulacji dotyczących wymagalności roszczeń przewidzianych w kodeksie cywilnym. W przeciwnym wypadku powstałaby trudna do zaakceptowania praktyka, iż wierzyciel pomimo możliwości dochodzenia swoich roszczeń wstrzymywał się z wystawieniem not obciążeniowych czy faktur, aby w ten sposób

„wstrzymywać” termin przedawnienia roszczeń. Właśnie dla zapobiegania takim sytuacjom ustawodawca zdecydował się na normatywne uregulowanie kwestii wymagalności roszczeń w art. 120 k.c. W związku z powyższym należało stwierdzić, iż roszczenie o zapłatę kary umownej za niezwrócony dekodery cyfrowy stało się wymagalne w październiku 2013 r., a nie jak wskazywał powód w dniu 14 lipca 2016 r. tj. w chwili wystawienia noty obciążeniowej. Oznacza to, iż trzyletni termin przedawnienia przedmiotowego roszczenia upłynął w październiku 2016 r., a zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną okazał się skuteczny również w stosunku do tego świadczenia.

Mając na uwadze opisane powyżej okoliczności Sąd oddalił powództwo.